

Борис Володимирович Буркинський
академік НАН України
д-р екон. наук, проф.

**ДО 100-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
АКАДЕМІКА НАН УКРАЇНИ, Д.Е.Н., ПРОФЕСОРА
МИКОЛИ ГРИГОРОВИЧА ЧУМАЧЕНКА**

У кожного з нас, коли ми тільки робили перші кроки у науці, була людина, яка викликала повагу, натхнення та ставала певним авторитетом – хочете взірцем для наслідування! Таким для мене був академік НАН України, д.е.н., професор Микола Григорович Чумаченко.

Наше знайомство, що розпочалося на наукових теренах наприкінці 1981 року, продовжувалось не одне десятиріччя і визначилось не лише як особисте спілкування, але й перетворилось на плідне співробітництво між нашими установами в рамках розвитку наукової думки Відділення економіки НАН України. Микола Григорович, як один з ідеологів сучасної теорії та методології державного регулювання в період перехідної економіки, особливу увагу приділяв дослідженням теоретичних основ організації, адміністрування та прийняття управлінських рішень щодо підвищення ефективності виробничих систем, контролю та формуванню зворотних зв'язків і взаємозалежностей. Його значний науково-організаційний досвід, як директора Інституту економіки промисловості, і здатність ділитись їм стали у нагоді для мене та моїх колег, коли в часи формування ринкових відносин в державі, в 1991 році ми структурно перебудовували нашу устанovu та визначались з пріоритетними напрямками подальших досліджень.

Будучи одним з ініціаторів розвитку сучасних підходів щодо вдосконалення засад бухгалтерського обліку, контролю і аналізу на вітчизняних промислових підприємствах і об'єднаннях Микола Григорович зробив суттєвий внесок у систему внутрішньовиробничого економічного аналізу та методичних положень обліку й калькулювання собівартості продукції в промисловості. Поряд з цим особливої уваги в наукових пріоритетах академіка М. Г. Чумаченка займали питання перспектив розвитку інноваційних процесів, зокрема щодо ресурсозбереження та екології, як на рівні підприємств, так і промислових регіонів України. Ці питання отримували підтримку науковців нашого Інституту, оскільки проблеми екологізації секторів економіки та екологобезпечного регіонального соціально-економічного зростання завжди були в центрі наших наукових дискурсів.

Єдність наукових поглядів щодо теоретичних та методологічних засад регіонального соціально-економічного розвитку дозволили мені разом із М. Г. Чумаченком, М. І. Долішнім, В. К. Мамутовим, С. І. Доргуновим, Б. М. Данашилиним, В. П. Мікловдюю, В. К. Симоненком, С. М. Злупком стати лауреатами Державної премії України в галузі науки і техніки 2003 року за цикл робіт з проблем регіональної соціально-економічної політики. Мій особистий досвід спілкування з цією талановитою людиною, дозволяє говорити про те що він завжди був відкритим до нових

поглядів, допомагав молодим фахівцям визначатись у своїх задумах, адже мав прикладні напрацювання в сфері господарської діяльності вітчизняних підприємств. І це, повірте мені, було дуже важливо для подальшого вмотивованого наукового пошуку, зокрема в період структурних перетворень і трансформаційних процесів, що відбувались у економічній політиці країни.

Згадується важлива роль академіка М. Г. Чумаченка у зміцненні кадрового потенціалу та підвищенні кваліфікації науковців. В період з 1990 по 2010 рік він більш ніж 20 разів працював у нашій спеціалізованій вченій раді, як опонент кандидатських та докторських дисертацій за різними спеціальностями, зокрема «економіка, планування, організація управління народним господарством та його галузями», «економіка транспорту та зв'язку», «економіка промисловості» та «розвиток продуктивних сил і регіональна економіка». Кожний виступ академіка М. Г. Чумаченка на захистах дисертаційних робіт наших співробітників, особливо докторського ступеня, перетворювався на жваву, конструктивну дискусію та концентрацію реальних пропозицій у контексті наукової новизни на практичній значущості дослідження, адже діапазон економічних знань та їх практичного застосування був у нього величезний. Особливо запам'ятались його доповіді на обговоренні докторських робіт таких науковців як І. І. Грузнов «Проблеми інтенсифікації оновлення продукції машинобудування» (1995 р.), С. В. Філіппова «Методологія управління трансформаційними процесами в промисловому виробництві» (2006 р.) В. М. Осипов «Трансформація організаційно-економічних механізмів забезпечення конкурентоспроможності продукції металургійної галузі» (2006 р.), Д. А. Ісаченко «Методологічні засади регіональної стратегії розвитку малих промислових підприємств» (2010 р.), яким поталанило мати такого досвідченого і принципового опонента.

До речі, то я й сам в 1989 році свою докторську дисертацію на тему «Методологія планового управління обслуговуванням виробництва» захищав у спеціалізованій вченій раді Інституту економіки промисловості НАН України, головою ради та директором цього інституту був М. Г. Чумаченко. Згадуючи таку важливу подію у житті науковця, в пам'яті спливає холодний грудневий вечір напередодні нового року, коли я зустрівши опонентів, що приїхали на захист, представляв їх голові ради. Обговорили деякі питання з організаційних моментів і Микола Григорович, у відповідь на «випад» одного з опонентів щодо якості розміщення, «знизив градус емоцій» підтримавши мене добрими словами на адресу наукової роботи. Добре запам'ятав я і день захисту, як він майстерно підтримував наукову дискусію, надавав можливість ба-

жаючим висловлювати думки та зосереджуватись на найбільш важливих теоретичних обґрунтуваннях, методологічних викладках та практичних перспективах отриманих наукових результатів. Згадую це з особливою вдячністю.

Будучи талановитим економістом та організатором Микола Григорович активно популяризував надбання економічної науки та об'єднував однодумців, зокрема у 1993 році започаткував Академію економічних наук України, а в 1994 році їм, разом з колегами, було створено Українську асоціацію регіональних наук, президентом яких він був обраний. Також і досі в тренді провідних вітчизняних видань є заснований під його керівництвом науковий журнал «Економіка промисловості», який завжди висвітлював найактуальніші питання з макроекономічних проблем промисло-

вого розвитку та соціально-трудових питань виробничої сфери.

Повертаючись у своїх спогадах до великої особистості академіка НАН України, д.е.н., професора Миколи Григоровича Чумаченка не можу не підкреслити ті загальнолюдські якості, які завжди притягували до нього колеги науковців, однодумців з органів управління та керівників виробничих підприємств, докторантів, аспірантів і просто людей небайдужих до науки та самостійного незалежного розвитку України. Поряд з високою працездатністю, відданістю обраній справі, принциповістю, цілеспрямованістю та відповідальністю, йому були притаманні: відкритість, доброзичливість, тонке почуття гумору та здатність підтримати в складній ситуації, тобто саме те що робить нас щасливими, й саме таких колег ми хочемо бачити поруч із собою.